

پستان خام

پستان، برآمدگی از نوع غدد است که وظیفه‌اش در جنس ماده تراوش شیر برای تغذیه طفل است. [۱] هر انسانی دو پستان دارد؛ اما فقط پستان زنان بالغ قادر به تولید شیر است و پستان در جنس نر بر اثر فقدان هورمون‌های جنسی لازم، به صورت کامل رشد و نمو نمی‌کنند. پستانها شامل سلول‌هایی ترشحی است که غدد شیری تشکیل داده و این غدد به وسیله کانال‌هایی به نام مجاری شیری به نوک پستان راه می‌یابند. این غدد در دختران بین سال‌های ۱۰ تا ۱۲ سالگی شروع به نمو می‌کند و تا ۱۸ سالگی ادامه می‌یابد و زمانی که زن باردار می‌شود مجاری و غدد شیری تکامل نهایی یافته، شروع به تولید و تراوش شیر می‌کند. [۲] معادل عربی پستان واژه‌هایی مانند نَدَى، لَیْنَه، صَرَه و کَعِیب است. [۳]

در سوره مؤمنون تغذیه انسانها با شیر چارپایان مایه عبرت دانسته شده: «وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّئَلَّ تُؤْمِنُوا بِهَا...» (مؤمنون: ۲۱) و در سوره نحل این موضوع با تفصیل بیشتری بیان گردیده است: «وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّئَلَّ تُؤْمِنُوا بِهَا...» (نحل: ۶۶) برخی مفسران با استناد به روایتی از ابن عباس بطن را به سیرابی تفسیر کرده‌اند که هرگاه علف در سیرابی جای گیرد قسمت زیرین آن سرگین و بالای آن خون و وسط آن شیر می‌گردد و خون در عروق و شیر در پستان جای گرفته و سرگین به همان حال که بود می‌ماند. [۴]

علامه طباطبایی منظور از «مِن بَيْنِ قَرْتٍ وَ دَمٍ» را مجاورت جایگاه شیر با سرگین و خون می‌داند که جایگاه سرگین در سیرابی و جایگاه شیر در انتهای شکم بین پاها و جایگاه خون در شریانهاست. [۵] برخی پیروان تفسیر علمی براساس یافته‌های پزشکی، مقصود از «مِن بَيْنِ قَرْتٍ وَ دَمٍ» را گذر از مراحل گوناگون تولید شیر، شامل عبور خون از دستگاه گوارش و جذب مواد مغذی از آن و سپس گذر خون از پستان و جذب مواد لازم برای تولید شیر توسط آنها می‌داند [۶] و ذکر «قَرْتٍ» (شکمیه) را به این جهت می‌داند که برخی از عناصر موجود در شیر در غذا نبوده، بلکه در دستگاه گوارش ساخته شده و وارد خون شده است و از آنجا به پستان می‌رود. [۷]

در سوره نبا ضمن بیان پادشاهای خداوند به پرهیزگاران در روز قیامت به «كُوَاعِبَ أَتْرَابًا» اشاره شده که «کواعب» به معنای دوشیزگان نار پستان است [۸] که پستانهایشان کمی برجسته و گرد شده [۹] و هنوز خمیده و آویزان نگردیده است. [۱۰] در تفاسیر روایی نیز این معنا از اهل بیت (علیهم السلام) نقل شده است. [۱۱]

گفته شده: این دوشیزگان در سن حدود ۱۶ سالگی هستند و در این سن طراوت و زیبایی دختران به حداکثر می‌رسد. [۱۲] مفسران «أتراباً» را به معنای همسن و سال بودن دوشیزگان با یکدیگر [۱۳] یا با شوهرانشان [۱۴] یا به معنای نهایت فروتنی و اطاعت آنان از شوهرانشان [۱۵] دانسته‌اند. فهرست منابع:

انوار التنزیل و اسرار التأویل، بیضاوی؛ اولین دانشگاه و آخرین پیامبر؛ البرهان فی تفسیر القرآن؛ التحقیق فی کلمات القرآن الکریم؛ تفسیر اطیب البیان؛ تفسیر راهنما؛ التفسیر المنیر فی العقیده و الشریعة و المنهج؛ تفسیر نمونه؛ تفسیر نورالثقلین؛ حاشیه القونوی علی تفسیر البیضاوی؛ الکشاف؛ لغت‌نامه؛ مجمع البیان فی تفسیر القرآن؛ الموسوعة العربیة العالمیه؛ المیزان فی تفسیر القرآن.

[۱۶] لغت‌نامه، ج ۴، ص ۴۸۸۹، «پستان».

[۱۷] الموسوعة العربیة، ج ۸، ص ۱۰.

[۱۸] لغت‌نامه، ج ۴، ص ۴۸۹۰.

[۱۹] مجمع البیان، ج ۶، ص ۵۷۲.

[۲۰] المیزان، ج ۱۲، ص ۲۸۸.

[۲۱] اولین دانشگاه، ج ۶، ص ۶۵ - ۶۶.

[۲۲] اولین دانشگاه، ج ۶، ص ۸۷ - ۸۸.

[۲۳] اطیب البیان، ج ۱۲، ص ۲۶۲؛ راهنما، ج ۲۰، ص ۴۸.

[۲۴] حاشیه القونوی، ج ۲۰، ص ۲۴؛ نمونه، ج ۲۶، ص ۴۸.

[۲۵] المنیر، ج ۲۰، ص ۲۳ - ۲۴.

[۲۶] نورالثقلین، ج ۵، ص ۴۹۵؛ البرهان، ج ۵، ص ۵۶۹.

[۲۷] حاشیه القونوی، ج ۲۰، ص ۲۵.

[۲۸] الکشاف، ج ۴، ص ۶۹۰؛ تفسیر بیضاوی، ج ۵، ص ۴۴۳؛ المنیر، ج ۲۰، ص ۲۲.

[۲۹] نمونه، ج ۲۶، ص ۴۸.

[۳۰] التحقیق، ج ۱، ص ۲۸۲.